

**FEATURES OF USING INTERNET RESOURCES
IN THE LESSONS OF THE INTEGRATED COURSE «ART»
IN PRIMARY SCHOOL**

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ
НА ЗАНЯТТЯХ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «МИСТЕЦТВО»
В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ**

Nadiya Novoselska¹
Solomia-Liliia Komarnytska²

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-531-0-44>

Abstract. In today's world of rapid development of information and communication technologies, the need to use Internet resources in the educational process is becoming especially relevant.

The use of Internet resources is of particular importance in the context of the New Ukrainian School (NUS), which is focused on the integration of educational fields, individual approach and the formation of 21st century competencies. Art education, which includes the study of fine arts, music, design, and other areas of creativity, opens up wide opportunities for the integration of Internet resources, which become a powerful tool for developing aesthetic and creative competencies in students.

Research into the integration of Internet resources into the process of implementing the art education is necessary to ensure a high-quality educational process that meets the requirements of modern society. The use of Internet resources can significantly expand the traditional boundaries of art education, making it more accessible, interesting, and effective.

Online resources offer a wide range of opportunities for creative learning. They help students engage with the cultural heritage of different nations, study contemporary and classical art through interactive platforms, virtual galleries, and educational videos. Such resources contribute not only

¹ Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Primary and Preschool Education,
Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine

² Master's Student,
Ivan Franko National University of Lviv, Ukraine

to deepening knowledge, but also to the development of critical thinking, creativity, and aesthetic perception.

Research into the integration of Internet resources is relevant for improving teaching methods, enriching the curriculum, and forming aesthetic consciousness in students, which is important for the harmonious development of the individual in the modern information society.

The topic of using Internet resources in the educational process, in particular in the field of art education, is actively researched in modern pedagogy. In scientific works, significant attention is paid to the influence of digital technologies on the development of students' creative abilities, the formation of aesthetic perception, and the improvement of the educational environment.

The authors substantiate the features of using Internet resources in the modern educational process of primary school. The types of Internet resources for the implementation of the art educational field are analyzed. The ways of using online platforms in art classes are characterized. The state, attitude and readiness of primary school teachers to use Internet resources in professional activities at the current stage are determined.

Further research will focus on the development of practical methods for integrating Internet resources into the educational process with an emphasis on their impact on the development of aesthetic consciousness, creative thinking and self-expression of students.

Methods of scientific and pedagogical research: general scientific methods (analysis of pedagogical and methodological literature, generalization, synthesis, comparison) in order to substantiate the main provisions and concepts of this problem, systematization of scientific and pedagogical achievements; questionnaire method.

Materials and methods. The methodological basis of the study is based on general scientific and special methods of cognition. The dialectical method allows for a deeper study of the outlined issues. The structural-logical approach contributes to the disclosure of basic cause-and-effect relationships.

1. Вступ

Система освіти перебуває в процесі трансформації, де цифрові інструменти стають численними компонентами навчання, сприяючи

активному засвоєнню знань і розвитку компетентностей. Реалізація мистецької освітньої галузі є одним із напрямків, що потребують інноваційних підходів і засобів.

Нормативно-правова база дослідження використання інтернет-ресурсів для реалізації мистецької освітньої галузі обґрунтовується на ключових законодавчих і регуляторних актах України. Основою стає Закон України «Про освіту» (2017 р.), який визначає принцип забезпечення рівного доступу до якісної освіти, інноваційності освітнього процесу та інтеграції сучасних технологій у навчання. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (2020 р.) акцентує увагу на формуванні компетентностей учнів, необхідних для успішної реалізації особистості, включаючи цифрову грамотність і мистецьку компетентність.

Державний стандарт початкової освіти (2018 р.) встановлює інтегрований підхід до освітніх галузей, зокрема мистецької, із використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Концепція Нової української школи орієнтована на розвиток компетентностей XXI століття, зокрема за допомогою цифрових інструментів та інтерактивних ресурсів. Постанова Кабінету Міністрів України № 800 від 21 серпня 2019 року регламентує доступність якісного освітнього контенту, в тому числі онлайн-ресурсів.

Усі ці акти забезпечують правові підстави для ефективного застосування інтернет-ресурсів у мистецькій освіті, сприяючи формуванню творчих, цифрових та культурних компетенцій учнів.

Мета дослідження – обґрунтувати особливості застосування інтернет-ресурсів на уроках мистецької освітньої галузі.

Завдання дослідження: обґрунтувати особливості використання інтернет-ресурсів у сучасному освітньому процесі; проаналізувати види інтернет-ресурсів; схарактеризувати способи застосування інтернет-ресурсів на уроках образотворчого та музичного мистецтва; визначити стан готовності вчителів початкової школи до використання інтернет-ресурсів у професійній діяльності на сучасному етапі.

2. Інтернет-ресурси у сучасному освітньому процесі початкової школи

Мистецька освіта відіграє успішно важливу роль у формуванні гармонійної, творчо розвиваючої особистості. Вона сприяє розвитку

естетичних почуттів, здатності сприймати й оцінювати красу у світі, розуміти мову мистецтва та виражати власні думки і почуття через художні засоби.

Одним із ключових аспектів мистецької освіти є її вплив на емоційно-чуттєвий розвиток особистості. Вивчення музики, живопису, театрального чи образотворчого мистецтва дозволяє учням краще пізнати себе, розвинути емоційну чутливість, емпатію та здатність співпереживати. Це є чинником для становлення духовно багатой, морально стійкої людини.

Мистецька освіта також сприяє розвитку когнітивних здібностей, таких як пам'ять, увага, креативне мислення. Під час виконання творчих завдань учні розвивають навички аналізу, синтезу й пошуку нестандартних рішень, що є корисними у всіх сферах життя. Крім того, мистецтво стимулює міждисциплінарне мислення, адже часто пов'язує елементи історії, культури, літератури та навіть науки.

Особливого значення мистецька освіта набуває в контексті Нової української школи, оскільки її концепція спрямована на формування компетентностей XXI століття. Вона розглядає мистецтво як засіб розвитку соціальних навичок, таких як командна робота, комунікація, а також як виховання патріотизму та національної ідентичності [23].

Мистецька освіта – це напрямок освіти, що орієнтований на вивчення та розвиток мистецтва в усіх його аспектах. Вона охоплює не лише формальне навчання в мистецьких школах та університетах, а й включає навчання в художніх студіях, на курсах, майстер-класах та інших позашкільних формах освіти [3].

Основним призначенням мистецької освіти є розвиток творчих здібностей, креативності, естетичного смаку та емоційного інтелекту учнів. Вона допомагає формуванню особистості, здатної виражати себе через різноманітні види мистецтва, розуміти й оцінювати культурні цінності та сприймати світ через художнє сприйняття.

Мистецька освіта відкриває можливості для самовираження через різні види мистецтва, такі як живопис, музика, театр і література, стимулюючи критичне мислення та уяву. Як невід'ємна частина культурної спадщини, мистецька освіта забезпечує розуміння українських традицій, обрядів і мистецьких надбань, виховуючи почуття національної гідності та патріотизму.

Водночас вона формує етичні цінності, повагу до культурного різноманіття та толерантність, покращення розвитку здатності аналізувати, оцінювати й осмислювати різні аспекти життя через мистецьку призму. Завдяки цьому учні набувають аналітичних і проблемно-орієнтованих навичок, що є основою для активної громадянської позиції та участі в житті суспільства.

У сучасному світі, який характеризується культурним різноманіттям, активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій та великим обсягом інформаційних потоків, виникає потреба у вихованні культурної особистості, здатної зберегти національну цінність та виявити свою індивідуальність.

Мистецтво має вплив за допомогою здатності передавати найбільш глибокі аспекти внутрішнього життя особистості, розкриваючи складні комплекси свідомих і несвідомих реакцій. Поглиблене сприйняття мистецтва, яке може проявлятися через музику, танці, поезію та інші форми, вимагає від особистості роздумів і переживань, які пов'язані як з об'єктивною реальністю твору, так і з її внутрішнім станом. Людина прагне через мистецтво духовно усвідомити навколишній та власний світ, розглядаючи його як відображення свого «Я». Під впливом художніх образів безпосередні почуття трансформуються в естетичні, етичні та гуманні цінності [2, с. 23].

Сучасні дослідження підтверджують, що мистецтво має стимулюючий вплив на здатність учнів, сприяє їх загальному розвитку та підвищує успішність навчання. Під час сприйняття художніх творів відбувається взаємодія між інтелектуально-пізнавальною та емоційно-чуттєвою сферами особистості. У процесі усвідомлення та осмислення почуттєвого досвіду, який задовано у творах мистецтва, розвивається і формується особистість. Спілкування з художнім твором, як і будь-який творчий процес, вимагає від учня «створення власної особистісно важливої думки, творчого самовираження, яке є основою переконливості результату взаємодії з твором, його емоційної виразності та змістовності». Через мистецтво дитина знаходить шляхи до саморозвитку [3].

Мистецтво в житті дитини шкільного віку стає місцем пізнання як навколишнього світу, так і самопізнання. Однак це можливо лише за умов врахування індивідуальних особливостей дитини, які впли-

вають на її сприйняття реальності. «Сприймання – засвоєння – переробка – нове створення» – це послідовність, яка показує етапи розвитку дитини від першого контакту з мистецтвом до формування з неї художньо-освіченої особистості. Для повноцінного сприймання та освоєння художніх творів, а також для розвитку мистецької культури учні потребують певної підготовки, яку забезпечує вчитель мистецтва.

Мистецька освіта має велике значення в загальному розвитку особистості, оскільки вона сприяє не тільки формування естетичних вподобань, а й загальному духовному збагаченню. Мистецька освіта не обмежується лише знаннями технічних аспектів мистецтва, таких як живопис, музика чи танець. Вона також підтримує розвиток критичного мислення, творчого підходу до вирішення проблеми, вміння співпрацювати в колективі та виражати свої почуття і думки. Поняття мистецтва допомагають розвивати емоційну чутливість, здатність до співпереживання і, в той же час, укріплюють особисту впевненість і самооцінку.

Важливим є також те, що мистецька освіта стимулює розвиток креативності – необхідної якості для вирішення складних завдань у різних сферах діяльності. Творчий підхід і відкритість до нових ідей допомагають людям адаптуватися до змін, знаходити нестандартні рішення та розширювати межі можливого.

Мистецька освіта є невід'ємною частиною загального розвитку особистості, яка формує не лише творчі здібності, а й емоційну, соціальну та інтелектуальну складові, сприяючи становленню гармонійної, соціально відповідальної та культурної людини.

Використання інтернет-ресурсів для мистецької освіти є важливим аспектом розвитку сучасного навчального процесу, оскільки Інтернет відкриває нові можливості для навчання та творчого самовираження. Сьогодні інтернет-ресурси активно використовуються в процесі мистецької освіти, оскільки вони допомагають учням та викладачам отримувати доступ до різноманітних матеріалів, онлайн-курсів, практичних завдань, а також проводять віртуальні заняття та майстер-класи.

Сучасний освітній процес характеризується динамічним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій, які відкривають нові можливості для навчання. Інтернет-ресурси стали невід'ємною частиною освітнього середовища, сприяючи формуванню інноваційних підходів

до навчання, зокрема інтерактивності, доступності знань та персоналізації навчального процесу. У добу цифровізації важливо досліджувати особливості використання цих ресурсів у початковій школі, адже саме на цьому етапі закладені основи для подальшого розвитку компетентностей учнів.

Інтернет-ресурси надають широкий спектр можливостей для підвищення якості освітнього процесу, таких як доступ до інтерактивних навчальних платформ, відеоуроків, онлайн-енциклопедій, ігор для розвитку логічного мислення та творчих здібностей. Завдяки інтернет-ресурсам учні можуть самостійно шукати, аналізувати та виносити інформацію, що сприяє розвитку критичного мислення. Водночас використання таких ресурсів потребує від учителів знань про їхні особливості, переваги та ризики для забезпечення ефективного й безпечного навчання [1, с. 23].

Освітні інтернет-ресурси включають сайти навчальних закладів, культурно-освітні платформи з віртуальними бібліотеками та електронними підручниками, довідкові ресурси з енциклопедіями та словниками, а також персональні сайти, що дають можливість поділитися досвідом, співпрацювати та забезпечувати доступ до навчальних матеріалів.

Застосування інтернет-ресурсів в освітньому процесі забезпечує інформаційну культуру учнів, робить уроки більш насиченими, цікавими та результативними, сприяє оперативному оновленню навчального матеріалу та забезпечує мотивацію до навчання. Інтернет-ресурси виступають не лише джерелом знань, а й засобом для розвитку навичок самостійного пошуку інформації, критичного мислення та творчого підходу до навчання.

Інтернет-ресурси, такі як навчальні платформи, онлайн-ігри, вікторини, сприяють створенню цікавого та динамічного освітнього середовища. Учні активно взаємодіють з матеріалом, що забезпечує їх мотивацію до навчання. Завдяки інтернет-ресурсам вчителі можуть підібрати матеріали, які відповідають рівню знань і темпу навчання кожного учня.

Інтеграція інтернет-ресурсів у навчальний процес учнів початкової школи дозволяє освоювати базові навички роботи з комп'ютерами, планшетами, електронними пристроями. Це є першим етапом

формування цифрової компетентності. Використання анімації, аудіо- та відеоматеріалів дозволяє вчителям подавати навчальний матеріал у зрозумілій і привабливій для дітей формі. Це особливо важливо для здобувачів початкової освіти, які краще засвоюють інформацію через видимі образи та практичні дії.

Використання інтернет-ресурсів у сучасному освітньому процесі супроводжується певними викликами та обмеженнями, які потребують уваги та рішення. Одним із основних питань є безпека в Інтернеті, оскільки діти можуть натрапити на небажаний контент. Це вимагає лише використання безпечних платформ та навчання учнів правилам поведінки в цифровому середовищі. Технічне забезпечення також стає серйозною проблемою, оскільки не всі школи мають необхідне обладнання для інтеграції інтернет-ресурсів.

Ще одним викликом є потреба у підготовці вчителів. Ефективне використання інтернет-ресурсів вимагає від педагогів відповідних знань і навичок для їх вибору, адаптації та інтеграції в навчальний процес. Крім того, посилена кількість доступної інформації може викликати у дітей труднощі з орієнтацією та вибором необхідного контенту. У таких випадках важливо розвивати в учнів критичне мислення, щоб уникнути інформаційного перевантаження.

Використання інтернет-ресурсів у початковій школі може включати:

- робота з інтерактивними платформами (наприклад, LearningApps, Kahoot);
- перегляд відеоуроків, які пояснюють складні теми;
- проведення онлайн-досліджень, вікторин, творчих завдань;
- використання інтерактивних карт і симуляторів [1, с. 19].

Таким чином, інтернет-ресурси є потужним інструментом, який здатний зробити навчальний процес у початковій школі цікавим, ефективним і сучасним. Водночас їх використання потребує остаточного планування, технічного забезпечення та педагогічної підготовки.

3. Види інтернет-ресурсів для мистецької освітньої галузі

Інтернет-ресурси для мистецької освіти можна використовувати як цифрові платформи, веб-сайти та онлайн-сервіси, що забезпечують доступ до знань, матеріалів та інструментів, що є частиною розвитку

творчих навичок у різних видах мистецтва: образотворчому мистецтві, музиці, танці, театрі, дизайні.

У сучасному розумінні інтернет-ресурс - це встановлена сукупність електронних документів або файлів, об'єднаних спільною IP-адресою чи доменом. Усі такі ресурси, включені в інтернет-сайти, розташовані на віддалених серверах, які разом містять Всесвітню павутину. Ця мережа об'єднує різноманітну інформацію, створюючи єдину цілісну систему [5, с. 37].

До основних видів інтернет-ресурсів, що спрямовані на мистецьку освіту, належать онлайн-курси та спеціалізовані платформи. Ці ресурси представляють собою веб-сайти або додатки, які пропонують структуровані навчальні програми з різних напрямків мистецтва, таких як живопис, графіка, дизайн, музика, театр, танець тощо. Онлайн-курси забезпечують доступ до якісного навчального контенту незалежно від місця користувача, що є особливо актуальним у сучасному глобалізованому світі.

Зазвичай, такі курси складаються з відеоуроків, які дозволяють наочно демонструвати техніку, прийоми та практичні аспекти мистецтва. Інструкції та навчальні матеріали, які додаються до відео, допомагають засвоїти теоретичну частину та закріпити її на практиці. Додатково, інтерактивні завдання, що є невід'ємною частиною запасів курсів, сприяють розвитку творчого мислення та навичок.

Мультимедійні ресурси, такі як інтерактивні відео, майстер-класи та лекції від професіоналів у галузі мистецтва, забезпечують багатий інструмент для поглибленого вивчення техніки створення творів мистецтва. Ці ресурси допомагають учням не лише ознайомитися з основними принципами мистецтва, а й отримати практичні поради від досвідчених художників, дизайнерів та інших творчих фахівців. Вони мають інтерактивний формат, який дозволяє глядачам і слухачам активно взаємодіяти з матеріалом, ставити запитання, коментувати, брати участь в дискусіях і підтримувати зворотний зв'язок [10, с. 110].

До таких мультимедійних ресурсів можна віднести майстер-класи, де глядач може не лише спостерігати за процесом створення твору мистецтва, але й виконувати певні вправи, щоб самостійно опанувати техніку виготовлення, скульптури, ліплення та інших видів творчості.

Віртуальні галереї та музеї також є важливими елементами, через що вони зможуть проводити онлайн-екскурсії по музеях, галереях та виставках, ознайомлюючись з художніми творами та культурними надбаннями світового рівня. Віртуальні тури через ці ресурси дозволяють досліджувати знамениті твори мистецтва, аналізувати їх деталі та стилістичні особливості без необхідності фізичного перебування в музеї чи галереї. Це значно розширює доступ до культурної спадщини, дозволяючи глядачам, особливо у віддалених регіонах, поринути у світ мистецтва та культури.

Форуми та онлайн-спільноти є ефективними платформами для обміну думками, творчими ідеями, порадами та досвідом між учасниками, викладачами, художниками та учнями. Ці ресурси дають можливість кожному поділитися своїми досягненнями, обговорити нову техніку, дізнатися про інновації у світовому мистецтві та отримати зворотний зв'язок від інших учасників. Вони створюють середовище для активної комунікації, яке сприяє взаємному збагаченню знаннями та навичками. У таких спільнотах можна не тільки поставити запитання, але й знайти підтримку у вирішенні творчих чи технічних проблем, а також брати участь у колективних проектах та конкурсах.

Отже, інтернет-ресурси можуть значно розширити можливості мистецької освіти, зробивши її доступною для широкого кола осіб, незалежних від їхнього місця. Вони дають можливість інтегрувати традиційні методи навчання із сучасними цифровими технологіями, що сприяє розвитку творчого потенціалу учнів і дає їм нові інструменти для вироблення своїх ідей.

У сучасному освітньому процесі інтернет-ресурси виконують важливу роль у формуванні якісного та інтерактивного навчання. Особливе значення вони мають для мистецької освіти, сприяючи розширенню меж традиційного навчального середовища та відкриваючи нові можливості для пізнання й творчого розвитку.

Мистецька освіта передбачає вивчення різноманітних аспектів культури, історії мистецтва, художніх технологій і сучасних тенденцій. Інтернет-ресурси дозволяють зробити цей процес доступним, захоплюючим і більш інтерактивним, адаптуючи його до потреб кожного учня.

Серед ресурсів, які активно використовуються в мистецькій освіті, можна виокремити кілька основних категорій:

- Віртуальні музеї, які дають можливість переглядати колекцію художніх творів та архітектурних пам'яток у будь-якому куточку світу.
- Онлайн-платформи, що пропонують освітні курси, відеоуроки та методичні матеріали для поглиблення знань у галузі мистецтва.
- Інтерактивні додатки, які дозволяють учням брати участь у творчих процесах, малювати, моделювати або створювати музику в цифровому форматі.

Відповідно до нормативних документів, навчальна екскурсія є обов'язковим і важливим елементом навчально-виховного процесу. Їх призначенням є забезпечення умов для наближення навчального матеріалу до реального життя, сприяння спостереженню та дослідженню учнями явищ і процесів суспільного життя, розширення їхнього світогляду, формування ключових компетентностей, а також посилення практичної та професійно-орієнтаційної спрямованості освітнього процесу.

Віртуальна екскурсія – це форма організації навчання, яка відрізняється від традиційного тим, що використовує віртуальне відображення реальних об'єктів. Мета – створити умови для самостійного спостереження, збору фактів та аналізу. Серед її переваг можна виділити доступність, можливість багаторазового перегляду, наочність та ін. Для створення віртуальної екскурсії необхідні навички роботи з видимими продуктами, наприклад, презентаціями в PowerPoint.

З технічного огляду віртуальна екскурсія складається з панорамних зображень, з об'єднаних активними зонами або точками переходу, що забезпечує навігацію між іншими частинами туру. Додатково екскурсія може включати звуковий супровід, фонову музику, статичні фотографії, відео, інтерактивні елементи, текстові пояснення, плани маршрутів і контактну інформацію, створюючи повноцінний мультимедійний досвід.

Технології віртуальних турів відкривають нові можливості для організації навчання. У підготовці методичного супроводу до цифрових ресурсів вчителю слід врахувати такі основні аспекти: концепція екскурсії, цілі та завдання екскурсії, зміст екскурсії, маршрут і дизайн екскурсії, технічні деталі розробки (навігація, інтерактивність тощо),

очікувані результати та методичні поради щодо використання ресурсу.

Мультимедійна віртуальна екскурсія – це програмно-інформаційний продукт у вигляді гіпертексту, який інтегрує матеріали екскурсії. Гіпертекст складається з інформаційних фрагментів, які пов'язані між собою посиланнями, які дозволяють користувачу переходити від одного фрагмента до іншого, подібно до реального курсу, де учень рухається від одного об'єкта до іншого.

У віртуальному просторі Art Project Академії культури Google зібрано понад 40 000 оцифрованих копій творів мистецтва, створених 6000 художниками, фотографами, скульпторами та іншими митцями. Ці роботи знаходяться в 250 культурних установах 40 країн світу, включаючи як великі музеї, так і маленькі спеціалізовані колекції. Матеріали охоплюють різноманітні твори, такі як фотографії масляних картин, малюнків, акварелей, скульптур, при цьому всі вони представлені у високій роздільній якості.

Інтернет стає основним робочим середовищем і необхідним інструментом для викладачів коледжів, університетів, а також для вчителів загальноосвітніх шкіл, ліцеїв та гімназій. Одним із найбільш перспективних напрямів їх використання є створення інформаційних інтелектуальних карт, які слугують віртуальними путівниками для проведення інтерактивних навчальних екскурсій.

Онлайн-платформи для мистецької освіти надають дітям великий доступ до різноманітного мультимедійного контенту, що значно розширює можливості для їхнього навчання та розвитку. Завдяки відеоурокам і презентаціям учні можуть ознайомитися з широкими техніками та стилями мистецтва, історією великих художників, а також вивчати процес створення мистецьких творів. Віртуальні музеї дозволяють дітям «відвідувати» музеї та галереї по всьому світу, розглядати твори мистецтва в їх оригінальних формах і бачити більше про культурний та історичний контексти.

Онлайн-платформи для мистецької освіти забезпечують активний значний рівень інтерактивності, що дозволяє учням взаємодіяти з навчальним матеріалом. Інтерактивні завдання, такі як малювання, ліплення або створення колажів, сприяють розвитку творчих здібностей дітей. Вони можуть не лише спостерігати за процесами створення мистецьких творів, але й самостійно творити, експериментуючи

з технікою. Такий підхід розвиває не тільки практичні навички, але й емоційну чутливість і відчуття індивідуальності.

Переваги онлайн-ресурсів полягають у наступному:

1. Вони є доступними при наявності техніки та інтернет-з'єднання, що робить їх зручними для широкого кола учнів.

2. Онлайн-платформи пропонують великий вибір навчальних матеріалів, які можуть бути використані в освітньому процесі.

3. Контент є цікавим і різноманітним, що сприяє залученню учнів до навчання.

4. Учні мають можливість використовувати матеріал у комфортних умовах і проходити тестування в зручному темпі.

5. Використання онлайн-ресурсів зменшує потребу в друкованих матеріалах, економлячи час і ресурси.

6. Зручність у використанні таких ресурсів сприяє їх популярності серед учнів та педагогів [1, с. 19].

Однак є й недоліки:

1. Підготовка до уроків все ще потребує багато часу на підбір матеріалів, відповідно до рівня учнів.

2. Існує проблема вільної необхідної техніки або перебоїв у роботі Інтернету, що може ускладнити процес навчання.

3. Існує ризик перевантаження учнів при широкому використанні електронних пристроїв, що може вплинути на їхнє здоров'я та увагу.

Інтерактивні додатки для мистецької освіти в початковій школі – це цифрові інструменти, які дозволяють учням активно взаємодіяти з навчальним матеріалом, отримувати творчі завдання та розвивати свої мистецькі навички через інтерактивні та мультимедійні елементи. Вони можуть включати різноманітні функції, що підтримують навчальний процес, і дозволяють дітям виражати себе через малюнки, музику, театр, анімацію та інші форми мистецтва [14, с. 36].

Суть таких додатків полягає в тому, щоб створити умови для самовираження учнів, розвивати їхні навички у малюванні, музичному мистецтві, дизайні, сценічному мистецтві, а також підвищувати інтерес до культури і творчості через технології. Додатки можуть використовувати інструменти для створення мистецьких творів, віртуальні галереї для перегляду картин, музичні платформи для експериментів із звуками, а також навчальні завдання.

Отже, інтернет-ресурси надають широкий спектр можливостей для розвитку творчих здібностей учнів початкової школи. Віртуальні музеї дозволяють дітям ознайомитися з художніми творами, культурою та історією мистецтва, що сприяє їх естетичному вихованню та поглибленому сприйняттю мистецької спадщини. Онлайн-платформи надають доступ до різноманітних навчальних матеріалів, які збагачують уроки та дозволяють учням самостійно вивчати нові теми та розвивати навички творчості. Інтерактивні додатки, у свій час, допомагають учням активно взаємодіяти з навчальним матеріалом, створюючи власні мистецькі проекти, що підтримує індивідуальний підхід і стимулює їх інтерес до мистецтва.

Загалом, класифікація таких ресурсів демонструє важливість інтеграції сучасних технологій в мистецьку освіту, що дозволяє зробити навчання більш захоплюючим, доступним і персоналізованим, а також сприяти розвитку культурної компетентності та творчих здібностей учнів.

4. Використання онлайн-платформ на заняттях мистецтва

Сучасна система освіти передбачає впровадження інноваційних підходів, які стимулюють інтерес учнів до дисциплін і забезпечують доступ до багатьох нових можливостей для розвитку творчих здібностей. Інтернет-ресурси, зокрема онлайн-платформи, віртуальні музеї та інтерактивні додатки, відкривають перед учнями нові горизонти у відтвореному образотворчому мистецтві, дозволяючи зануритися в атмосферу художнього світу без необхідності фізично перебувати в музеї чи галереї.

Віртуальні екскурсії дають можливість учням відвідувати музеї та галереї, не виходячи з дому. За допомогою інтерактивних платформ діти можуть ознайомитися з творами образотворчого мистецтва, побачити більше про художні стилі, історію мистецтва, творчість відомих митців. Ці ресурси дозволяють учням досліджувати шедеври живопису, скульптури, графіки, що зберігаються в музеях по всьому світу. Віртуальні екскурсії часто супроводжуються коментарями або мультимедійними матеріалами, які допомагають поглибити розуміння і зацікавити учнів [7, с. 45].

Наведемо приклади віртуальних екскурсій:

1. Віртуальний 3D тур Національним музеєм космонавтики ім. С.П. Корольова. Цей віртуальний тур дозволяє учням, за допомогою миші, вільно переглядати музейні експонати та взаємодіяти з інтерактивними маркерами. При натисканні на маркер з'являється додаткова інформація. Така функція дозволяє вчителям організовувати онлайн-квести, естафети та інші групові чи індивідуальні завдання для учнів.

2. Віртуальний екоквест. Ця інтерактивна екскурсія, організована Голосіївським національним парком, дає можливість учням спостерігати за діяльністю науковців, які здійснюють дослідження в лісі, прямо з дому. Діти дізнаються про червону книгу України, екосистеми, заповідні території та інші екологічні теми. Екскурсія триває близько 40-50 хвилин.

3. Створення екскурсії в програмі Nearpod. Якщо не знайдено готової екскурсії, її можна створити за допомогою платформи Nearpod. Реєструючись на сайті, можна додавати фото та відео у форматі 360° та інтерактивні маркери, поєднуючи їх із текстами, відео чи аудіо-файлами. Після створення екскурсії отримуєте посилання та код для доступу до учнів.

4. Готові тури в Google Earth. Google Earth – безкоштовна програма, яка дозволяє здійснювати віртуальні подорожі по всьому світу. В межах цього проекту доступні як готові тури, так і можливість створення власних подорожей. Наприклад, можна здійснити подорож по маршруту Джеймса Кука або грати в інтерактивні ігри, як-от введення голосів тварин із подальшим дослідженням їх середовища.

Відеоуроки та майстер-класи є важливою частиною використання інтернет-ресурсів для вивчення образотворчого мистецтва. За допомогою відео вчителі можуть демонструвати інші техніки малювання, роботи з кольором, використання матеріалів для створення скульптур чи декоративних виробів. Учні можуть розвивати нову техніку, повторювати за майстрами, а також отримувати корисні поради щодо вдосконалення своїх робіт.

Онлайн-курси та навчальні платформи, що спеціалізуються на мистецтві, дають учням можливість глибше зануритися в теорію та практику образотворчого мистецтва. Вони часто включають курси з малювання, живопису, графіки, історії мистецтва та інших дисциплін.

Учні можуть навчатися від кращих викладачів і художників, вивчаючи художні стилі та техніку, застосовуючи їх у власних роботах. Онлайн-платформи також можуть пропонувати завдання для самостійної роботи, що дозволяє дітям практикувати та вдосконалювати свої творчі навички [22].

Інтернет містить також безліч тематичних блогів і сайтів, присвячених образотворчому мистецтву. На таких ресурсах учні можуть знайти не тільки інформацію про художників, техніку, стилі, а й читати статті, рецензії, переглядати галереї робіт, оцінювати свої досягнення та брати участь у творчих конкурсах.

Розглянемо платформи для уроків образотворчого мистецтва.

Kahoot – це інтерактивна платформа для створення вікторин і тестів, яка робить навчання захоплюючим і цікавим. На уроках образотворчого мистецтва її можна використовувати для створення вікторин, що стосуються відомих художників, технік, мистецьких течій і стилів, таких як бароко, ренесанс, тощо. Платформа також дозволяє організовувати інтерактивні тести, де учні можуть визначати твори мистецтва, вибираючи правильні відповіді або визначати художника за картиною. Крім того, Kahoot ідеально підходить для проведення ігор, де учні можуть виявити свої знання в образотворчому мистецтві у веселій, конкурентній формі, що сприяє підвищенню мотивації та залученості учнів до навчання.

LearningApps – це платформа для створення різноманітних інтерактивних завдань та ігор, яка може бути корисною для уроків образотворчого мистецтва. На цій платформі можна створювати інтерактивні завдання, в яких учні розглядаються питання про художників або художню техніку. Крім того, можна розробляти ігри, де учні розвивають різні стилі мистецтва, з'єднують художні роботи з їх авторами або вивчають історію мистецтва через візуальні завдання. Важливою перевагою LearningApps є завдання, що стимулює критичне мислення, коли учні аналізують мистецькі твори, порівнюють стилі. Приклад такої гри можна переглянути за посиланням <https://learningapps.org/1484794>.

Edpuzzle – це платформа для інтерактивного відео, яка дозволяє додавати питання, коментарі та інші інтерактивні елементи до відеоконтенту. Для уроків образотворчого мистецтва ця платформа може

бути використана для створення інтерактивних відео, де учні переглядають фільми про художників або художні стилі та відповідають питанням під час перегляду. Крім того, можна використовувати відео з майстер-класами, на яких учні вчать ефективним технікам малювання або ліплення, виконуючи завдання для перевірки засвоєння матеріалу. Також Edpuzzle дозволяє створювати відеоуроки з поясненнями про важливі твори мистецтва чи етапи розвитку мистецтва, додаючи питання для перевірки розуміння учнів.

Використання інтернет-ресурсів для вивчення образотворчого мистецтва має низку переваг. По-перше, це доступність інформації та матеріалів, які дозволяють учням працювати в зручний для них час. По-друге, інтерактивність таких ресурсів сприяє кращому засвоєнню знань і навичок, а також заохочує до творчості. По-третє, інтернет-ресурси дають можливість бачити роботи великих художників, досліджувати різні мистецькі стилі та техніку, що розширює світогляд учнів і дозволяє їм більш глибоко розуміти предмет.

Таким чином, застосування інтернет-ресурсів у вивченні образотворчого мистецтва є інструментом для розширення меж класичної освіти та впровадження нових, сучасних методів навчання.

Використання інтернет-ресурсів у навчанні музичного мистецтва відкриває нові можливості для розвитку творчого потенціалу учнів та покращення процесу навчання. Сучасні технології дозволяють не лише слухати музику, а й взаємодіяти з нею, створюючи інтерактивні уроки, які залучають учнів до активного навчання. Інтернет-ресурси, такі як відео, інтерактивні додатки, музичні платформи, допомагають створювати динамічну атмосферу на уроках музики.

Використання інтернет-ресурсів у музичній освіті має безліч переваг: доступ до величезної бібліотеки музичних творів, можливість навчатися в будь-який час, інтерактивні уроки та ігри, а також зручність у використанні, що дозволяє отримати нові знання та навички без обмежень. Ці ресурси можуть бути корисними як для традиційних уроків музики, так і для дистанційного навчання, адже вони забезпечують ефективну взаємодію учнів з навчальним матеріалом, незалежно від їхнього місця [11, с. 99].

На уроках музичного мистецтва варто використовувати такі інтернет-ресурси як kahoot, learningapps, edpuzzle. Ми проаналізували

їх вище. Пропонуємо детальніше розглянути й інші: padlet, genially, LiveWorksheets, wordwall.

Padlet – це інтерактивна дошка, яка дозволяє створювати віртуальні простори для співпраці та обміну ідеями. На уроках музичного мистецтва в початковій школі цей ресурс може бути використаний для колективної роботи, де учні можуть разом створювати музичні проекти, обговорювати твори та писати відгуки. Також Padlet дозволяє організовувати виставки творчих робіт, на які учні можуть завантажувати аудіо- чи відеозаписи своїх виконаних музичних творів. Додатково, учителі можуть створювати інтерактивні завдання, де учні будуть обговорювати та коментувати, аналізувати вивчені твори та їх інтерпретацію. Це допоможе зробити уроки більш інтерактивними та сприяти розвитку співпраці і креативності учнів. Приклад онлайн-уроку на дошці Padlet можна переглянути за посиланням https://padlet.com/shakhovskaya_alyona/3-lhyi9sfvpv6budawu.

Genially – це платформа для створення інтерактивних презентацій, анімацій і візуальних історій, яка може бути дуже корисною для уроків музичного мистецтва в початковій школі. Вона дозволяє створювати інтерактивні уроки, де учні можуть взаємодіяти з музикою, текстом та зображеннями. Наприклад, за допомогою кнопок можна прослуховувати музичні фрагменти, переглядати відео чи анімації, що робить уроки більш захоплюючими та динамічними. Genially також дозволяє створювати інтерактивні тести, де учні можуть відповідати на питання про музичні інструменти, композиторів або жанри музики. Крім того, вчителі можуть розповідати про музичні твори, використовуючи анімовані елементи для надання учням детальної інформації про класичні або народні твори. Це дозволяє учням глибше занурюватися в музичну культуру та розвивати свої знання в інтерактивному форматі [12, с. 42].

LiveWorksheets – це онлайн-платформа, яка дозволяє створювати інтерактивні роздаткові матеріали, які автоматично перевіряються, що є великим плюсом для уроків музичного мистецтва. Використовуючи LiveWorksheets, вчителі можуть створювати інтерактивні тести, які перевіряють знання учнів про музичні інструменти, жанри або композиторів за їхніми творами. Платформа також дозволяє створювати музичні кросворди, де учні можуть ідентифікувати музичні терміни, інструменти або відповідати на питання про різні стилі

музики. Крім того, LiveWorksheets дає змогу створювати завдання для роботи з нотами, включаючи розпізнавання нот, що значно покращує музичні навички учнів у цікавій та інтерактивній формі. Приклад такого робочого аркуша можна переглянути за посиланням: <https://www.liveworksheets.com/w/uk/mistectvo/926028>.

Wordwall – це онлайн-ресурс для створення інтерактивних завдань, таких як вікторини, кросворди та картки для вивчення термінів. Для уроків музичного мистецтва Wordwall можна використовувати для створення музичних вікторин, де учні перевіряють свої знання про музичні стилі, композиторів, інструменти. Також можна створювати ігри на терміни, використовуючи шаблони для з'єднання карток із термінами та зображеннями інструментів. Платформа дозволяє розробляти музичні кросворди та головоломки. Приклади завдань на даній платформі можна переглянути за посиланнями:

- <https://wordwall.net/uk/resource/36760017>;
- <https://wordwall.net/uk/resource/14869800>;
- <https://wordwall.net/uk/resource/63718715>.

Таким чином, інтернет-ресурси стали популярним інструментом для сучасних учителів музичного мистецтва, допомагаючи зробити навчання більш інтерактивним, доступним і цікавим для учнів.

5. Діагностика стану використання інтернет-ресурсів у педагогічній діяльності вчителів початкової школи

Мета – експериментально дослідити використання інтернет-ресурсів у роботі вчителів мистецтва початкової школи.

З метою дослідження нами було проведено анкетування вчителів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти Львівської області з метою дослідити стан використання інтернет-ресурсів у педагогічній діяльності вчителів початкової школи для реалізації мистецької освітньої галузі.

Нами було використано метод анкетування, в якому необхідно було обрати варіанти відповіді, або ж дати розширену відповідь.

Кількість учасників – 13. Стаж роботи яких: до 5 років – 4 учасники, 5-10 років – 1 учасник, 10-15 років – 1 учасник, більше 15 років – 7 респондентів.

Анкетування виявило такі результати:

Згідно результатам дослідження 84,6 % педагогів (11) кожного уроку використовують інтернет-ресурси для навчання мистецтву, ще 2 учасники рідко використовують (рис. 1).

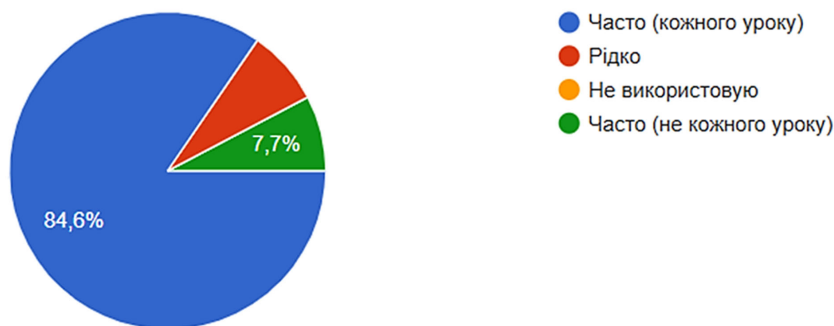

Рис. 1. Результат відповіді на питання «Як часто Ви використовуєте інтернет-ресурси на уроках мистецтва?»

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

В анкетуванні вчителі дали відповідь на розгорнуте питання, а саме про те, які інтернет-ресурси вони використовують на уроках мистецтва. Вчителі стаж роботи яких до 15 років відповідали: Wordwall, LearningApps, Kahoot, Edpuzzle, Padlet, хмари слів, відео (Youtube), презентації. Вчителі, стаж яких більше 15 років відповідали: презентації, pinterest, На урок, Всеосвіта, Google, відео. Це дає нам зрозуміти те, що вчителі стаж яких понад 15 років не використовують у своїй роботі різноманітні інтернет-ресурси, а тільки відео та презентації.

Згідно результатів (рис. 2) можемо ствердити, що усі вчителі ознайомлені з ресурсами Wordwall та LearningApps. Позитивним є і те, що переважає відповідь «так» на таких ресурсах, як Kahoot, Quizizz, Edpuzzle, Padlet, LiveWorksheets.

Проаналізувавши, наскільки часто вчителі використовують інтернет-ресурси для реалізації мистецької освітньої галузі, можемо висновок, що часто вчителі використовують такі ресурси, як Wordwall, LearningApps, LiveWorksheets, Padlet, Edpuzzle; рідко Kahoot, Quizizz, Genially.

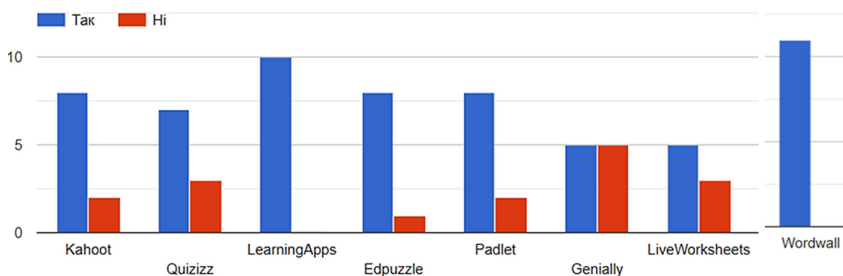

Рис. 2. Чи ознайомлені вчителі з даними ресурсами?

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

Добрим результатом є те, що вчителі активно використовують у своїй педагогічній діяльності віртуальні екскурсії музеями. Адже 11 вчителів відповіли, що впроваджують віртуальні екскурсії музеями, лише 1 вчитель рідко, а 1 зовсім не використовує їх (рис. 3).

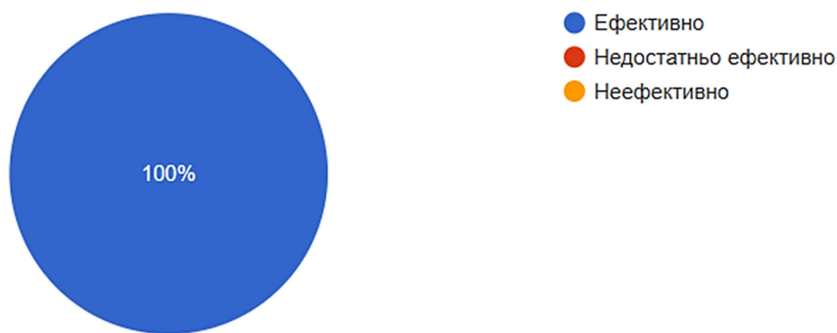

Рис. 3. Як Ви оцінюєте ефективність використання інтернет-ресурсів для навчання мистецтву учнів початкової школи?

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

На запитання «Як Ви оцінюєте ефективність використання інтернет-ресурсів для навчання мистецтву учнів початкової школи?» одноголосно вчителі відповіли ефективно, що дуже тішить.

При використанні інтернет-ресурсів у учнів розвивається творчість, що вказали 100% вчителів, критичне мислення та дослідницькі навички (76,9 %) (рис. 4).

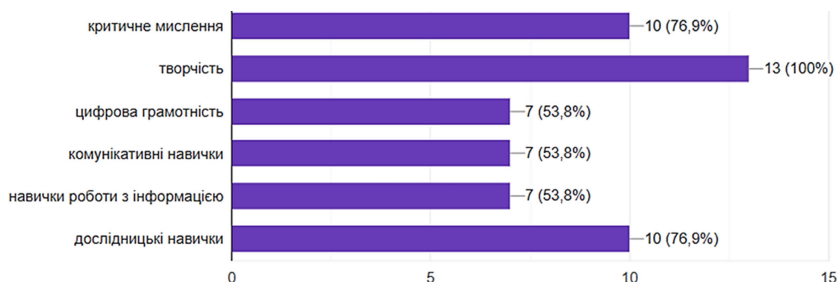

Рис. 4. Які компетентності розвиваються у дітей при використанні інтернет-ресурсів на уроках мистецтва?

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

Рисунок 5 свідчить про те, що 46,2 % вчителів (6) вважають що доступних та якісних інтернет-ресурсів є цілком достатньо. Ще 46,2 % вважають, що їх достатньо, але ресурс не завжди є доступним. І тільки 1 респондент (7,7 %) обрав відповідь, що ресурсів не достатньо.

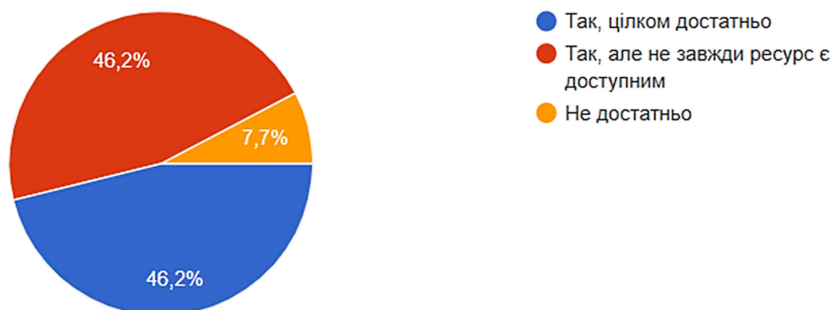

Рис. 5. Чи достатньо, на Вашу думку, якісних та доступних інтернет-ресурсів для реалізації мистецької освітньої галузі в початковій школі?

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

На рисунку 6 можемо побачити, що всі вчителі (100 %) відповіли, що учні сприймають уроки мистецтва з використанням інтернет-ресурсів позитивно, з інтересом.

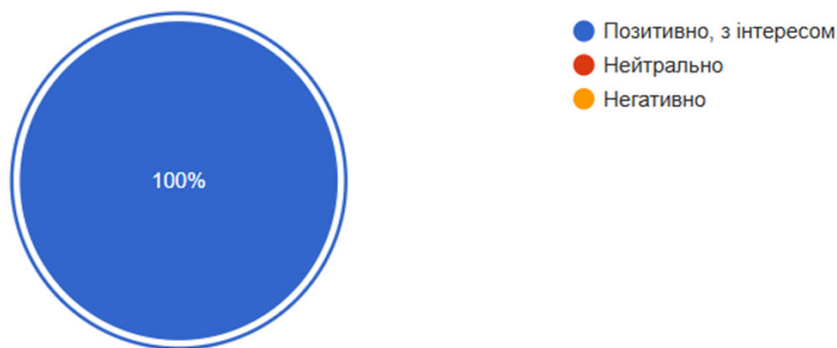

Рис. 6. Як учні сприймають уроки мистецтва з використанням інтернет-ресурсів?

Джерело: розроблено авторами за даними анкетування

На запитання «Які переваги Ви бачите у використанні інтернет-ресурсів на уроках мистецтва?» вчителі відповідали по-різному: цікавий матеріал, готові роботи, учнів більше зацікавлює, інтерактивність, доступність, розвиток цифрової грамотності, уроки стають активними та пізнавальними, підвищення мотивації. А от на запитання «Які можуть бути труднощі при використанні інтернет-ресурсів?» всі відповіді були однакові: відсутність світла, інтернету, технічного забезпечення.

Можемо зробити висновок, що вчителі активно використовують інтернет-ресурси для реалізації мистецької освітньої галузі, проте не всі. Але всі вчителі розуміють важливість їх використання, адже використання інтернет-ресурсів робить урок цікавішим для учнів. На уроках мистецтва можна використовувати подорожі віртуальними музеями та галереями. Інтернет-ресурси дають доступ до безлічі інтерактивних навчальних матеріалів, що більше мотивує учнів та підвищує інтерес до навчання.

6. Висновки

Результати нашого дослідження дають змогу зробити наступні висновки:

1. Інтернет-ресурси відіграють важливу роль у розвитку мистецької освіти, адже вони надають учням широкі можливості для інтерактивного навчання, творчого самовираження та розвитку критичного мислення. Завдяки таким ресурсам, як Padlet, Genially, LiveWorksheets, та Wordwall, учні можуть взаємодіяти з навчальним матеріалом, отримувати завдання, розвивати свої творчі здібності, працювати над проектами та підтримувати миттєвий зворотний зв'язок.

Інтернет-ресурси для мистецької освіти можна розділити на різні категорії: від платформи для створення інтерактивних завдань та презентацій до інструментів для колективної роботи та обміну ідеями. Інтерактивні ресурси дозволяють персоналізувати навчання, адаптуючи його до потреб учнів, і сприяють розвитку навичок самостійності, комунікації та роботи в команді. Інтерактивні інтернет-ресурси є потужним інструментом у мистецькій освіті, що дозволяє не тільки засвоювати знання, але й створювати нові творчі продукти, стимулюючи учнів до експериментування та пошуку нестандартних рішень. Вони також допомагають формувати позитивне ставлення до навчання, підвищуючи мотивацію та інтерес до мистецтва через інтерактивність, гейміфікацію та персоналізацію навчального процесу.

2. Інтернет-ресурси стали невід'ємною частиною сучасного освітнього процесу, оскільки вони надають безліч можливостей для різноманітного та ефективного навчання. Вони повинні забезпечити доступ до великого обсягу інформації, підтримувати інтерактивне навчання, сприяти розвитку творчих і критичних навичок учнів, а також підвищувати мотивацію та зацікавленість у навчанні. Використовуються такі інструменти як онлайн-платформи для створення презентацій, тестів, інтерактивних завдань, а також для колективної роботи, щоб створити більш динамічне та персоналізоване навчальне середовище.

Важливою особливістю є можливість використовувати мультимедійні технології для створення більш живого та цікавого навчального процесу. Зображення, відео, аудіо та анімація активно включаються в уроки, що значно підвищує ефективність створення матеріалу та підтримує інтерес учнів. Завдяки інтерактивному інтернет-ресурсу також

формується нова модель комунікації між учителями та учнями, де зворотний зв'язок є миттєвим, а навчальний процес – більш гнучким і доступним. Це особливо важливо в умовах сучасних викликів, таких як віддалене навчання, яке стало необхідним через пандемію, технологічні зміни та в умовах повномасштабного вторгнення.

3. Інтернет-ресурси для мистецької освіти передбачають використання інструментів в освітньому процесі, оскільки пропонують безмежні можливості для дослідження та вивчення мистецтва в різних його формах. Класифікація таких ресурсів дозволяє виокремити три основні категорії: віртуальні музеї, онлайн-платформи та інтерактивні додатки, кожна з яких має свої особливості та переваги.

Віртуальні музеї надають можливість доступу до колекцій мистецьких творів, експозицій та виставок з різних куточків світу, а також можливість інтерактивної взаємодії з мистецькими об'єктами, що сприяє розвитку навичок аналізу та критичного мислення.

4. Анкетування проведене серед учителів початкових класів показало, що інтернет-ресурси для реалізації мистецької освітньої галузі широко використовуються. Вчителі доповнюють уроки віртуальними подорожами музеями та галереями, активно використовують LearningApps, Wordwall, LiveWorksheets, Padlet, Edpuzzle. Такі онлайн-ресурси, як Kahoot, Quizizz, Genially рідко застосовують, проте розуміють їх важливість, адже завдяки інтернет-ресурсам урок стає інтерактивним та цікавішим.

Використання інтернет-ресурсів для вивчення мистецтва значно збагачує традиційний навчальний процес, даючи учням нові інструменти для дослідження та самовираження. Ці ресурси сприяють розвитку критичного мислення, творчих здібностей і можуть працювати з сучасними технологіями, що є основним елементом сучасної освіти.

Список літератури:

1. Андрущенко В. П. Цифрові технології в сучасній освіті: виклики та перспективи. *Освіта і суспільство*. 2021. № 3. С. 15–24.
2. Бабенко Л. В. Закономірності навчання учнів образотворчого мистецтва в сучасній школі. *Психолого-педагогічні науки*. 2014. № 2. С. 23–29.
3. Байбара Т.М. Компетентнісний підхід в початковій освіті: теоретичні засади. *Початкова школа*. 2010. № 8. С. 46–51.

4. Богданов І. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні мистецтва. *Інформаційні технології в освіті*. 2020. № 43. С. 123–130.
5. Буйницька О. Інформаційні технології та технічні засоби навчання: навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 167 с.
6. Види інформаційних ресурсів в Інтернеті. Основні інтернет-жанри. URL: https://stud.com.ua/43333/informatika/vidi_informatsiynih_resursiv_interneti
7. Глушенко О. Віртуальні музеї як засіб формування культурної компетентності учнів. *Сучасна освіта*. 2022. № 2. С. 45–53.
8. Гончар Н. Розвиток творчих здібностей молодших школярів через музичне мистецтво. *Шлях освіти*. 2015. № 3. С. 41–45.
9. Державний стандарт початкової загальної освіти / Постанова Кабінету Міністрів України № 87 від 21 лютого 2018 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>
10. Зінченко В. Інтерактивні інтернет-ресурси в мистецькій освіті. *Науковий часопис НПУ імені М.М. п. Драгоманова*. 2021. Т. 22(5). С. 110–117.
11. Коваленко І. Мультимедійні технології у навчанні музичного мистецтва. *Педагогічний альманах*. 2020. № 1. С. 98–104.
12. Колісник Г. Розвиток музичної творчості молодших школярів. *Мистецтво та освіта*. 2017. № 2 (8). С. 42–46.
13. Копняк Н. Створення візуалізації та інфографіки для інтерактивної дошки з навчальною метою. Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. 164 с.
14. Кулик Т. Освітні платформи для вивчення мистецтва: інноваційний підхід. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2023. № 91(1). С. 34–41.
15. Мартинюк О. П. Гейміфікація як засіб залучення учнів до мистецької освіти. *Педагогічний дискурс*. 2022. № 31. С. 79–85.
16. Мельник Ю. Онлайн-платформи для підтримки музичної освіти. *Вісник Черкаського національного університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2021. № 15. С. 156–163.
17. Нова українська школа: посібник для вчителя: навчально-методичні матеріали. Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плетей», 2017. 206 с.
18. Нова українська школа: посібник для вчителя / під заг. ред. Бібік Н.М. Київ : «Літера ЛТД», 2018. 160 с.
19. Петренко Л. Використання цифрових технологій у формуванні мистецьких компетентностей. *Наукові записки. Серія «Педагогіка»*. 2023. Т. 45. С. 50–58.
20. Семенюк В. Г. Інтерактивні додатки у викладанні образотворчого мистецтва. *Сучасна освіта в цифровому просторі*. 2022. № 4. С. 100–108.
21. Тараненко О. В. Інтернет-ресурси як інструмент розвитку творчих здібностей учнів на уроках мистецтва. *Проблеми сучасної педагогіки*. 2020. № 2. С. 21–28.
22. Шестобуз О. С. Образотворче мистецтво з методикою навчання: навч. посібник. Чернівці : ЧНУ, 2016. 232 с.
23. Яковенко Н. І. Онлайн-ресурси у формуванні естетичної свідомості учнів. *Освіта та інновації*. 2021. № 3. С. 33–40.

24. Primary school teachers' use of digital resources with interactive whiteboards: the Australasian context / D. Maher, R. Phelps, N. Urane, M. Lee // *Australasian Journal of Educational Technology*, 2012. Vol. 28. No. 1. P. 138–158.

25. Survey of Schools: ICT in Education. Benchmarking Access, Use and Attitudes to Technology in Europe's Schools. Final Report. European Commission, 2013, February.

References:

1. Andrushchenko V. P. (2021) Tsyfrovi tekhnolohii v suchasni osviti: vykyky ta perspektyvy [Digital technologies in modern education: challenges and prospects]. *Osvita i suspilstvo – Education and society*, no. 3, pp. 15–24.

2. Babenko L. V. (2014) Zakonomirnosti navchannia uchniv obrazotvorchoho mystetstva v suchasni shkoli [Patterns of teaching fine arts students in a modern school]. *Psykholoho-pedahohichni nauky – Psychological and pedagogical sciences*, no. 2, pp. 23–29.

3. Baibara T.M. (2010) Kompetentnisnyi pidkhid v pochatkovii osviti: teoretychni zasady [Competency-based approach in primary education: theoretical foundations]. *Pochatkova shkola – Primary education*, no. 8, pp. 46–51.

4. Bohdanov I. (2020) Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii u navchanni mystetstva [The use of information and communication technologies in art education]. *Informatsiini tekhnolohii v osviti – Information technologies in education*, no. 43, pp. 123–130.

5. Buinytska O. (2018) Informatsiini tekhnolohii ta tekhnichni zasoby navchannia: navch. Posib [Information technologies and technical means of education: a textbook]. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury, 167 p. (in Ukrainian)

6. Vyd informatsiinykh resursiv v Interneti. Osnovni internet-zhanry [Types of information resources on the Internet. Main Internet genres]. Available at: https://stud.com.ua/43333/informatika/vidi_informatsiynih_resursiv_interneti (accessed February 15, 2025)

7. Hlushchenko O. (2022) Virtualni muzei yak zasib formuvannia kulturnoi kompetentnosti uchniv [Virtual museums as a means of forming students' cultural competence]. *Suchasna osvita – Modern education*, no. 2, pp. 45–53.

8. Honchar N. (2015) Rozvytok tvorchykh zdibnostei molodshykh shkoliariv cherez muzychni mystetstvo [Developing the creative abilities of younger schoolchildren through musical art.]. *Shliakh osvity – The path of education*, no. 3, pp. 41–45.

9. Derzhavnyi standart pochatkovoi zahalnoi osvity / Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 87 vid 21 liutoho 2018 roku [State standard of primary general education]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text> (accessed February 14, 2025)

10. Zinchenko V. (2021) Interaktyvni internet-resursy v mystetskii osviti [Interactive Internet resources in art education]. *Naukovyi chasopys NPU imeni M.M. p. Drahomanova – Scientific journal of the National Polytechnic University named after M.M. Dragomanov*, vol. 22(5), pp. 110–117.

11. Kovalenko I. (2020) Multymediini tehnolohii u navchanni muzychnoho mystetstva [Multimedia technologies in teaching music]. *Pedahohichniy almanakh – Pedagogical Almanac*, no. 1, pp. 98–104.

12. Kolisnyk H. (2017) Rozvytok muzychnoi tvorchosti molodshykh shkoliariv [Development of musical creativity of younger schoolchildren]. *Mystetstvo ta osvita – Art and education*, no. 2 (8), pp. 42–46.

13. Kopniak N. (2015) Stvorennia vizualizatsii ta infografiky dlia interaktyvnoi doshky z navchalnoiu metoiu [Creating visualizations and infographics for an interactive whiteboard for educational purposes]. Vinnytsia: TOV «Nilan-LTD», 164 p. (in Ukrainian)

14. Kulyk T. (2023) Osvitni platformy dlia vyvchennia mystetstva: innovatsiinyi pidkhid [Educational platforms for studying art: an innovative approach]. *Informatsiini tehnolohii i zasoby navchannia – Information technology and learning tools*, no. 91(1), pp. 34–41.

15. Martyniuk O. P. (2022) Heimifikatsiia yak zasib zaluchennia uchniv do mystetskoi osvity [Gamification as a means of engaging students in art education]. *Pedahohichniy dyskurs – Pedagogical discourse*, no. 31, pp. 79–85.

16. Melnyk Yu. (2021) Onlain-platformy dlia pidtrymky muzychnoi osvity [Online platforms to support music education]. *Visnyk Cherkaskoho natsionalnoho universytetu. Serii «Pedahohichni nauky» – Bulletin of Cherkasy National University. Series «Pedagogical Sciences»*, no. 15, pp. 156–163.

17. Bibik N.M. (2017) Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia: navchalno-metodychni materialy [New Ukrainian School: Teacher's Guide: teaching and methodological materials]. Kyiv: TOV «Vydavnychyi dim «Pleiady», 206 p. (in Ukrainian)

18. Bibik N.M. (2018) Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia [New Ukrainian School: a guide for teachers]. Kyiv: «Litera LTD», 160 p. (in Ukrainian)

19. Petrenko L. (2023) Vykorystannia tsyfrovyykh tehnolohii u formuvanni mystetskykh kompetentnosti [The use of digital technologies in the formation of artistic competencies]. *Naukovi zapysky. Serii «Pedahohika» – Scientific Notes. Series «Pedagogy»*, vol. 45, pp. 50–58.

20. Semeniuk V. H. (2022) Interaktyvni dodatky u vykladanni obrazotvorchoho mystetstva [Interactive applications in teaching fine arts]. *Suchasna osvita v tsyfrovomu prostori – Modern education in the digital space*, no. 4, pp. 100–108.

21. Taranenko O. V. (2020) Internet-resursy yak instrument rozvytku tvorchykh zdibnosti uchniv na urokakh mystetstva [Internet resources as a tool for developing students' creative abilities in art lessons]. *Problemy suchasnoi pedahohiky – Problems of modern pedagogy*, no. 2, pp. 21–28.

22. Shestobuz O. S. (2016) Obrazotvorche mystetstvo z metodykoiu navchannia: navch. posibnyk [Fine arts with teaching methods: a textbook]. Chernivtsi: ChNU, 232 p. (in Ukrainian)

23. Yakovenko N. I. (2021) Onlain-resursy u formuvanni estetychnoi svidomosti uchniv [Online resources in the formation of students' aesthetic consciousness]. *Osvita ta innovatsii – Education and innovation*, no. 3, pp. 33–40.

24. Maher D, Phelps R., Urane N, Lee M. (2012) Primary school teachers' use of digital resources with interactive whiteboards: the Australasian context. *Australasian Journal of Educational Technology*, vol. 28, no. 1, pp. 138–158.

25. Survey of Schools: ICT in Education. Benchmarking Access, Use and Attitudes to Technology in Europe's Schools. Final Report // European Commission, 2013, February.